Centraal Bureau
voor de Statistiek

Handleiding

Internationale Handel in Diensten naar landen

Versie 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5

1.1 Wie moet gegevens leveren 5
1.2 Verplichting 5
1.3 Verantwoordelijkheid 5
1.4 Verslagperiode 5
1.5 Inzendtermijn 5
1.6 Internationale diensten en specifieke vormen van goederenhandel 5
1.7 Wat dient te worden opgegeven 5

2. Mogelijkheden voor gegevensaanlevering 7

2.1 Elektronische vragenlijst 7
2.2 Standaard record lay-out 7
2.3 Vragen over gegevensaanlevering 7

3. Toelichting bij de diensten en specifieke vormen van goederenhandel 8

3.1 Belangrijke definities 8
3.2 Indeling van diensten en specifieke vormen van goederenhandel 9
3.3 Toelichting per dienst/specifieke vorm van goederenhandel 12
***Industriële diensten* 12**
***Onderhoud en reparatie* 13**
***Vervoersdiensten* 14**
Zeevaart: passagiersvervoer 14
Zeevaart: vrachtvervoer 14
Zeevaart: vervoersondersteunende diensten 15
Luchtvaart: passagiersvervoer 15
Luchtvaart: vrachtvervoer 16
Luchtvaart: vervoersondersteunende diensten 16
Ruimtevaart 17
Spoorvervoer: passagiersvervoer 17
Spoorvervoer: vrachtvervoer 18
Spoorvervoer: vervoersondersteunende diensten 18
Wegvervoer: passagiersvervoer 19
Wegvervoer: vrachtvervoer 19
Wegvervoer: vervoersondersteunende diensten 20
Binnenvaart: passagiersvervoer 20
Binnenvaart: vrachtvervoer 21
Binnenvaart: vervoersondersteunende diensten 21
Vervoer per pijplijn 22
Transport van elektriciteit 22
Overige vervoersondersteunende diensten 22
Post- en koeriersdiensten 23
***Bouwdiensten* 24**
Bouwdiensten in het buitenland door ingezetenen 24
Bouwdiensten in Nederland door niet-ingezetenen 24

Verzekeringen: premies en uitkeringen ***25***
Levensverzekeringen: premies 25
Levensverzekeringen: uitkeringen 25
Vrachtverzekeringen: premies 25
Vrachtverzekeringen: uitkeringen 25
Andere directe verzekeringen: premies 26
Andere directe verzekeringen: uitkeringen 26
Herverzekeringen: premies 26
Herverzekeringen: uitkeringen 27
Pensioenverzekeringen: premies 27
Pensioenverzekeringen: uitkeringen 27
Ondersteunende diensten voor verzekeringen 27
Financiële diensten ***29***
Financiële diensten (expliciet in rekening gebracht) 29
Franchises en handelsmerken ***30***
Franchises en handelsmerken: aan- en verkoop van eigendomsrechten 30
Franchises en handelsmerken: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie 30
Franchises en handelsmerken: vergoedingen voor gebruikslicenties 30
Telecommunicatie, computer- en informatiediensten ***31***
Telecommunicatiediensten 31
Computerdiensten, exclusief eigendomsrechten 31
Computer software originelen: aan- en verkoop van eigendomsrechten 32
Computer software originelen: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie 33
Computer software originelen: vergoedingen voor gebruikslicenties 33
Diensten van persbureaus 34
Overige informatiediensten 34
Research and development ***35***
R&D: het verrichten van speur- en ontwikkelingswerk 35
R&D: technische test- en analysediensten ten behoeve van octrooien 35
R&D: aan- en verkoop van eigendomsrechten op R&D 36
R&D: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van R&D 36
R&D: vergoedingen voor gebruikslicenties op resultaten van R&D 37
Professionele en managementadviesdiensten ***38***
Juridische diensten 38
Accounting, auditing, boekhouding en belastingadvies 38
Zakelijk advies, managementadvies en public relations 38
Adverteren, marktonderzoek en opiniepeilingen 39
Technische, aan de handel verbonden en andere zakelijke diensten ***40***
Architectendiensten 40
Ingenieursdiensten 40
Wetenschappelijke en andere technische diensten 40
Afvalverwerking en milieudiensten 41
Aan de landbouw, bosbouw en visserij verbonden diensten 41
Aan de mijnbouw, olie- en gaswinning verbonden diensten 41
Operationele leasing 42
Aan de handel verbonden diensten 42
Andere niet elders genoemde zakelijke diensten 43

Persoonlijke, culturele en recreatieve diensten ***44***
Audiovisuele, artistieke en daaraan verbonden diensten, exclusief eigendomsrechten 44
Aan- en verkoop van eigendomsrechten op audiovisuele en artistieke originelen 45
Vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van audiovisuele, artistieke en gerelateerde producten 45
Vergoedingen voor gebruikslicenties op audiovisuele en artistieke producten 45
Aan gezondheidszorg verbonden diensten 46
Aan onderwijs verbonden diensten 46
Aan erfgoed en recreatie verbonden diensten 47
Overige persoonlijke diensten 47
Specifieke vormen van goederenhandel ***48***
Transitohandel: aan- en verkoop van goederen 48
Entrepothandel: aan- en verkoop van goederen 48
3.4 Landencodering volgens de Geonomenclatuur **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

Bijlage A: Toelichting standaard record lay-out 55
A.1 Toelichting op de structuur van het bestand 55
A.1.1 Record lay-out elektronische aanlevering 56
A.1.2 Toelichting op de velden van voorlooprecord 1 57
A.1.3 Toelichting op de velden van voorlooprecord 2 57
A.1.4 Toelichting op de velden van het datarecord 58
A.2 Telefoonnummer 59
A.3 Nulopgave (nihilopgave) 59
A.4 Correctieposten 59
A.5 Specificaties verzenden bestanden via upload 60

1. Inleiding

Deze handleiding bevat informatie over de wijze waarop de statistiekopgave Internationale Handel in Diensten gedaan kan worden, de toelichting op de diensten soorten en specifieke vormen van goederenhandel en landenlijst met landencodes.

1.1 Wie moet gegevens leveren

De gevraagde gegevens voor het onderzoek 'Internationale Handel in Diensten naar landen' dienen geleverd te worden door bedrijven die diensten/specifieke vormen van goederenhandel aan niet-ingezeten bedrijven, bedrijfsonderdelen en/of personen leveren of diensten/specifieke vormen van goederenhandel van niet-ingezeten bedrijven en/of bedrijfsonderdelen afnemen. De gevraagde gegevens hebben daarbij betrekking op transacties gedurende de verslagperiode. Indien bij uw bedrijf tijdens deze verslagperiode geen internationale transacties hebben plaatsgevonden, dient dit te worden opgegeven via een nihil opgave.

1.2 Verplichting

Bedrijven zijn wettelijk verplicht de opgave voor het onderzoek 'Internationale Handel in Diensten naar landen' rechtstreeks aan het CBS te leveren.

1.3 Verantwoordelijkheid

Een informatieplichtig bedrijf kan het opstellen van de opgave uitbesteden aan een zogenaamde derde aangever. De verantwoordelijkheid voor de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de opgave blijft echter bij het informatieplichtig bedrijf berusten.

1.4 Verslagperiode

Het onderzoek 'Internationale Handel in Diensten naar landen' is een kwartaalonderzoek. Dit betekent dat de opgave betrekking heeft op de kalenderkwartalen (januari- maart, april- juni etc.).

1.5 Inzendtermijn

De opgave over een kwartaal moet bij het CBS zijn ontvangen uiterlijk 30 kalenderdagen volgend op het kwartaal waarover opgave gedaan wordt.

1.6 Internationale diensten en specifieke vormen van goederenhandel

De internationale diensten en specifieke vormen van goederenhandel die in dit onderzoek worden onderscheiden, zijn ingedeeld in een aantal hoofdcategorieën. De meeste hoofdcategorieën zijn vervolgens nog verder uitgesplitst naar specifieke diensten. Voor een volledig overzicht van alle diensten/vormen van goederenhandel, alsook een uitgebreide toelichting, wordt verwezen naar de paragrafen 3.2 en 3.3.

1.7 Wat dient te worden opgegeven

Voor het onderzoek 'Internationale Handel in Diensten naar landen' dient de invoer en/of uitvoer van diensten en specifieke vormen van goederenhandel (entrepothandel en transitohandel) te worden opgegeven.
De invoer en de uitvoer moeten nader gespecificeerd worden naar soort dienst/specifieke vorm van goederenhandel en daarbinnen naar land (zie hoofdstuk 3).

Alle bedragen dienen te worden opgegeven **in duizenden euro's.** Bijvoorbeeld: een bedrag van € 23.669,- dient te worden genoteerd als 24.

2. Mogelijkheden voor gegevensaanlevering

Er zijn twee mogelijkheden waarop uw bedrijf de opgave voor het onderzoek 'Internationale Handel in Diensten naar landen' aan het CBS kan leveren, namelijk: via een elektronische vragenlijst of via de standaard record lay-out (SRL).

2.1 Elektronische vragenlijst

Een eerste mogelijkheid om de gegevens aan het CBS te leveren is via een elektronische vragenlijst. De ***link*** (URL) naar deze internetvragenlijst, alsook de inlogcodes, vindt u in de brief. Per kwartaal ontvangt u nieuwe inlogcodes.

2.2 Standaard record lay-out

Een tweede mogelijkheid om de gegevens aan het CBS te leveren is via de standaard record lay-out (SRL). In de bijlage van deze handleiding zijn de specificaties vermeld voor de opbouw en indeling van het aan te leveren bestand.

2.3 Vragen over gegevensaanlevering

Voor *technische* vragen over het aanleveren van uw opgave kunt u contact opnemen met het CBS Contact Center via: contactcenter@cbs.nl. Voor *inhoudelijke* vragen kunt u contact opnemen met medewerkers van Internationale Handel in Diensten via: idldh@cbs.nl.

3. Toelichting bij de diensten en specifieke vormen van goederenhandel

3.1 Belangrijke definities

Internationale Handel	Er is sprake van Internationale Handel in Diensten als een ingezetene (in dit geval uw bedrijf) transacties in diensten/specifieke vormen van goederenhandel heeft met niet-ingezetenen (bedrijven, bedrijfsonderdelen en/of personen).
Ingezetenen *(uw bedrijf)*	Met ingezetenen worden bedrijven en personen bedoeld die in Nederland economische activiteiten ontplooien en daartoe reeds langer dan één jaar over een locatie in Nederland beschikken.
Niet-ingezetenen	Niet-ingezetenen hebben hun economisch belangencentrum buiten Nederland. Ook moeder- en dochterbedrijven in het buitenland worden in dit verband als niet-ingezetenen beschouwd.
Uitvoer *(ontvangsten voor uw bedrijf)*	De door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf, bedrijfsonderdeel of persoon voor het leveren van internationale diensten/specifieke vormen van goederenhandel. Het land waar de afnemer van de dienst/specifieke vorm van goederenhandel ingezetene is, bepaalt het land van de bestemming ervan.
Invoer *(uitgaven voor uw bedrijf)*	De aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf of bedrijfsonderdeel voor het leveren van internationale diensten/specifieke vormen van goederenhandel. Het land waar de verlener van de dienst/specifieke vorm van goederenhandel ingezetene is, bepaalt het land van herkomst ervan.

Het internationale karakter van de dienst/specifieke vorm van goederenhandel wordt niet door grensoverschrijding (van en naar Nederland) bepaald, maar wel door het feit dat uw bedrijf met een niet-ingezetene transacties heeft.

Voor de vaststelling van de waarde van de afzonderlijke transacties kunt u in het algemeen de registratie van de facturenstroom van uw bedrijf gebruiken. Let wel: het is de bedoeling dat u de bruto waarde van de in- en uitgevoerde diensten/specifieke vormen van goederenhandel afzonderlijk opgeeft, ook als er onderling verrekening (bijvoorbeeld via een intraconcern boekhouding of clearing) plaatsvindt.

3.2 Indeling van diensten en specifieke vormen van goederenhandel

SA	**INDUSTRIËLE DIENSTEN**		
SB	**ONDERHOUD EN REPARATIE**		
	VERVOERSDIENSTEN		
		Zeevaart	
SC11			Passagiersvervoer
SC12			Vrachtvervoer
SC13			Vervoersondersteunende diensten
		Luchtvaart	
SC21			Passagiersvervoer
SC22			Vrachtvervoer
SC23			Vervoersondersteunende diensten
SC3A		Ruimtevaart	
		Spoorvervoer	
SC3B1			Passagiersvervoer
SC3B2			Vrachtvervoer
SC3B3			Vervoersondersteunende diensten
		Wegvervoer	
SC3C1			Passagiersvervoer
SC3C2			Vrachtvervoer
SC3C3			Vervoersondersteunende diensten
		Binnenvaart	
SC3D1			Passagiersvervoer
SC3D2			Vrachtvervoer
SC3D3			Vervoersondersteunende diensten
		Vervoer per pijplijn en transport van elektriciteit	
SC3E			Vervoer per pijplijn
SC3F			Transport van elektriciteit
SC3G		Overige vervoersondersteunende diensten	
SC4		Post- en koeriersdiensten	
	BOUWDIENSTEN		
SE1		Bouwdiensten in het buitenland door ingezetenen	
SE2		Bouwdiensten in Nederland door niet-ingezetenen	

VERZEKERINGEN: PREMIES EN UITKERINGEN

	Levensverzekeringen
SF11Y	Premies
SF11Z	Uitkeringen
	Vrachtverzekeringen
SF12Y	Premies
SF12Z	Uitkeringen
	Andere directe verzekeringen
SF13Y	Premies
SF13Z	Uitkeringen
	Herverzekeringen
SF2Y	Premies
SF2Z	Uitkeringen
	Pensioenverzekeringen
SF41Y	Premies
SF41Z	Uitkeringen
SF3	Ondersteunende diensten voor verzekeringen

FINANCIËLE DIENSTEN

SG1	Financiële diensten (expliciet in rekening gebracht)

FRANCHISES EN HANDELSMERKEN

NPC	Franchises en handelsmerken: aan- en verkoop van eigendomsrechten
SH13	Franchises en handelsmerken: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie
SH12	Franchises en handelsmerken: vergoedingen voor gebruikslicenties

TELECOMMUNICATIE, COMPUTER- EN INFORMATIEDIENSTEN

SI1	Telecommunicatiediensten
SI2X	Computerdiensten, exclusief eigendomsrechten
SI21Z	Computer software originelen: aan- en verkoop van eigendomsrechten
SH3	Computer software originelen: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie
SI21Y	Computer software originelen: vergoedingen voor gebruikslicenties
	Informatiediensten
SI31	Diensten van persbureaus
SI32	Overige informatiediensten

RESEARCH AND DEVELOPMENT

SJ111	R&D: het verrichten van speur- en ontwikkelingswerk
SJ12	R&D: technische test- en analysediensten ten behoeve van octrooien
SJ112	R&D: aan- en verkoop van eigendomsrechten op R&D
SH22	R&D: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van R&D
SH21	R&D: vergoedingen voor gebruikslicenties op resultaten van R&D

PROFESSIONELE EN MANAGEMENTADVIESDIENSTEN

SJ211	Juridische diensten
SJ212	Accounting, auditing, boekhouding en belastingadvies
SJ213	Zakelijk advies, managementadvies en public relations
SJ22	Adverteren, marktonderzoek en opiniepeilingen

TECHNISCHE, AAN DE HANDEL VERBONDEN EN ANDERE ZAKELIJKE DIENSTEN

SJ311	Architectendiensten
SJ312	Ingenieursdiensten
SJ313	Wetenschappelijke en andere technische diensten
SJ321	Afvalverwerking en milieudiensten
SJ322	Aan de landbouw, bosbouw en visserij verbonden diensten
SJ323	Aan de mijnbouw, olie- en gaswinning verbonden diensten
SJ33	Operationele leasing
SJ34	Aan de handel verbonden diensten
SJ35	Andere niet elders genoemde zakelijke diensten

PERSOONLIJKE, CULTURELE EN RECREATIEVE DIENSTEN

SK1X	Audiovisuele, artistieke en daaraan verbonden diensten, exclusief eigendomsrechten
SK11Z	Aan- en verkoop van eigendomsrechten op audiovisuele en artistieke originelen
SH4	Vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van audiovisuele, artistieke en gerelateerde producten
SK11Y	Vergoedingen voor gebruikslicenties op audiovisuele en artistieke producten
SK21	Aan gezondheidszorg verbonden diensten
SK22	Aan onderwijs verbonden diensten
SK23	Aan erfgoed en recreatie verbonden diensten
SK24	Overige persoonlijke diensten

SPECIFIEKE VORMEN VAN GOEDERENHANDEL

GTX	Transitohandel: aan- en verkoop van goederen
GEX	Entrepothandel: aan- en verkoop van goederen

3.3 Toelichting per dienst/specifieke vorm van goederenhandel

Industriële diensten		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SA	**Industriële diensten**	Industriële diensten betreffen be- of verwerking van goederen, verricht door een bedrijf dat géén eigenaar van de goederen is. Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding voor industriële diensten aan een niet-ingezeten opdrachtgever (uw bedrijf wordt ook na be- of verwerking niet de eigenaar van de betreffende goederen). Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding voor industriële diensten door een niet-ingezeten bedrijf (dat niet de eigenaar van de betreffende goederen wordt). De in rekening gebrachte vergoeding voor de verrichte werkzaamheden omvat ook eventueel bijkomend aangeschafte goederen en diensten ten behoeve van de uitvoering van de opdracht. *Inclusief:* - vervaardigen van goederen - assemblage van goederen - olie en gas raffinage - (her)verpakken van goederen - etiketteren en labelen *Exclusief:* - assemblage van geprefabriceerde gebouwen *(behoort tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2)* - (her)verpakken van goederen door de vervoerder (*behoort tot Vervoersondersteunende diensten – code SC13, SC23, SC3B3, SC3C3, SC3D3, SC3G*)

Onderhoud en reparatie		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SB	**Onderhoud en reparatie**	Deze dienstensoort heeft betrekking op onderhoud en reparatie van goederen door een bedrijf dat géén eigenaar van de goederen is. Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf aan een niet-ingezeten opdrachtgever in rekening gebrachte vergoeding voor onderhouds- en reparatiewerkzaamheden (de betreffende goederen worden ook na onderhoud en reparatiewerkzaamheden niet eigendom van uw bedrijf). Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding voor onderhouds- en reparatiewerkzaamheden van uw goederen door een niet-ingezeten bedrijf (de betreffende goederen worden ook na onderhoud en reparatiewerkzaamheden niet eigendom van een niet-ingezeten bedrijf). Onderhoud en reparatie betreft de vergoeding voor de aan de goederen verrichte werkzaamheden (niet de waarde van de goederen vóór of na onderhoud of reparatie). De in rekening gebrachte vergoeding voor de verrichte werkzaamheden omvat ook eventueel bijkomend aangeschafte goederen en diensten ten behoeve van de uitvoering van de opdracht. *Inclusief:* - onderhoud en reparatie van vervoermiddelen - onderhoud en reparatie van telefoonnetwerken, transmissiematerieel en satellieten - onderhoud en reparatie van technische aard - onderhoud en reparatie van industriële machines, machineparken en fabrieksapparatuur *Exclusief:* - onderhoud en reparatie van gebouwen (*behoren tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2*) - onderhoud en reparatie van (lucht)haven- en spoorwegvoorzieningen (*behoren tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2*) - onderhoud en reparatie van computers en randapparatuur *(behoren tot Computerdiensten, exclusief eigendomsrechten – code SI2X)* - onderhoud en reparatie van boortorens en booreilanden *(behoren tot de Aan de mijnbouw, olie- en gaswinning verbonden diensten – code SJ323)* - schoonmaken van vervoermiddelen (*behoort tot Vervoersondersteunende diensten – code SC13, SC23, SC3B3, SC3C3, SC3D3, SC3G*) - reiniging van gebouwen aan de buitenkant (*behoort tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2*) - schoonmaken van gebouwen aan de binnenkant *(behoort tot Andere niet elders genoemde zakelijke diensten – code SJ35)*

Vervoersdiensten		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SC11	**Zeevaart: passagiers-vervoer**	Vervoer van passagiers over zee Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van niet-ingezeten passagiers vanuit Nederland en terug door uw bedrijf. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van Nederlandse passagiers vanuit Nederland en terug door een niet-ingezeten vervoerder. *Inclusief:* - goederen (voedsel, drank en dergelijke) verkocht aan passagiers aan boord voor consumptie tijdens het vervoer - vervoer dat deel uitmaakt van vakantie- en tourpakketten - vervoer van bagage van passagiers - (ver)huur van schepen **met** bemanning voor het vervoer van passagiers *Exclusief:* - vervoer binnen Nederland van niet-ingezeten passagiers *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - vervoer van Nederlandse passagiers tijdens hun verblijf in een ander land dan Nederland *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - (ver)huur van schepen **zonder** bemanning *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - financiële leasing van schepen (*behoeft **niet** te worden opgegeven)* - cruises over zee *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC12	**Zeevaart: vrachtvervoer**	Vervoer van vracht over zee Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van vracht over zee. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van vracht over zee. - *Inclusief:* - cabotage over zee - containervervoer over zee - vervoer van post en pakketten over zee in opdracht van post- en koeriersbedrijven - (ver)huur van zeetankers en zeevrachtschepen **met** bemanning *Exclusief:* - (ver)huur van verplaatsbare containers *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - (ver)huur van vaste containers voor opslag van goederen *(behoort tot Zeevaart: vervoersondersteunende diensten – code SC13)* - vervoer van post en pakketten door post- en koeriersbedrijven **zelf** *(behoort tot Post- en koeriersdiensten – code SC4)* - (ver)huur van schepen **zonder** bemanning *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - financiële leasing van schepen *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*

SC13	**Zeevaart: vervoerson-dersteunende diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer over zee. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer over zee. *Inclusief:* - laden en lossen van vracht, containers, bagage en dergelijke - opslaan van vracht - (ver)huur van opslagruimte (ook vaste containers en tanks voor opslag van goederen) - (her)verpakken van goederen door de vervoerder - sleepdiensten, loodsdiensten en navigatiehulp - operationele diensten door havenbedrijven - schoonmaak van zeeschepen - bergings- en reddingsoperaties op zee - bemiddeling bij passagiers- en vrachtvervoer over zee (vergoeding voor logistieke ondersteuning en dergelijke) - brug-, tunnel- en veerdiensten en tolgeld *Exclusief:* - reparatie van zeehavenvoorzieningen *(behoort tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2)* - onderhoud en reparatie van zeeschepen *(behoren tot Onderhoud en reparatie – code SB)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC21	**Luchtvaart: passagiers-vervoer**	Vervoer van passagiers door de lucht Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van niet-ingezeten passagiers vanuit Nederland en terug door uw bedrijf. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van Nederlandse passagiers vanuit Nederland en terug door een niet-ingezeten vervoerder. *Inclusief:* - goederen (voedsel, drank en dergelijke) verkocht aan passagiers aan boord voor consumptie tijdens het vervoer - vervoer van bagage van passagiers - vervoer dat deel uitmaakt van vakantie- en tourpakketten - vervoer van Nederlandse passagiers binnen Nederland door een niet-ingezeten vervoerder - (ver)huur van luchtvaartuigen **met** bemanning voor het vervoer van passagiers *Exclusief:* - vervoer binnen Nederland van niet-ingezeten passagiers *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - vervoer van Nederlandse passagiers tijdens hun verblijf in een ander land dan Nederland *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - (ver)huur van luchtvaartuigen **zonder** bemanning *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - financiële leasing van luchtvaartuigen *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*

		- aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC22	**Luchtvaart: vrachtvervoer**	Vervoer van vracht door de lucht Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van vracht door de lucht. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van vracht door de lucht. *Inclusief:* - cabotage door de lucht - containervervoer per luchtvaartuig - vervoer van post en pakketten per luchtvaartuig in opdracht van post- en koeriersbedrijven - (ver)huur van vrachtluchtvaartuigen **met** bemanning *Exclusief:* - (ver)huur van verplaatsbare containers *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - (ver)huur van vaste containers voor opslag van goederen *(behoort tot Luchtvaart: vervoersondersteunende diensten – code SC23)* - vervoer van post en pakketten door post- en koeriersbedrijven **zelf** *(behoort tot Post- en koeriersdiensten – code SC4)* - (ver)huur van luchtvaartuigen **zonder** bemanning *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - financiële leasing van luchtvaartuigen *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC23	**Luchtvaart: vervoerson-dersteunende diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer door de lucht. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer door de lucht. *Inclusief:* - laden en lossen van vracht, containers, bagage en dergelijke - opslaan van vracht - (ver)huur van opslagruimte (ook vaste containers voor opslag van goederen) - (her)verpakken van goederen door de vervoerder - hangar- en sleepdiensten - navigatiehulp - operationele diensten op luchthavens - landingsrechten - bergings- en reddingsoperaties - schoonmaak van luchtvaartuigen - bemiddeling bij passagiers- en vrachtvervoer door de lucht (vergoeding voor logistieke ondersteuning en dergelijke)

		Exclusief: - reparatie van luchthavenvoorzieningen *(behoort tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2)* - onderhoud en reparatie van luchtvaartuigen *(behoren tot Onderhoud en reparatie – code SB)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC3A	**Ruimtevaart**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van personen en vracht per ruimtevaartuig. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van personen en vracht per ruimtevaartuig. *Inclusief:* - lancering van satellieten *Exclusief:* - reparatie en onderhoud van satellieten *(behoren tot Onderhoud en reparatie – code SB)*
SC3B1	**Spoorvervoer: passagiers-vervoer**	Vervoer van passagiers over het spoor Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van niet-ingezeten passagiers vanuit Nederland en terug door uw bedrijf. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van Nederlandse passagiers vanuit Nederland en terug door een niet-ingezeten vervoerder. *Inclusief:* - goederen (voedsel, drank en dergelijke) verkocht aan passagiers voor consumptie tijdens het vervoer - vervoer van bagage van passagiers - vervoer dat deel uitmaakt van vakantie- en tourpakketten - (ver)huur van treinen **met** bemanning voor het vervoer van passagiers *Exclusief:* - vervoer binnen Nederland van niet-ingezeten passagiers *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - vervoer van Nederlandse passagiers tijdens hun verblijf in een ander land dan Nederland *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - (ver)huur van treinen **zonder** bemanning *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - financiële leasing van treinen *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*

SC3B2	**Spoorvervoer: vrachtvervoer**	Vervoer van vracht over het spoor Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van vracht over het spoor. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van vracht over het spoor. *Inclusief:* - cabotage per spoor - containervervoer per spoor - vervoer van post en pakketten per trein in opdracht van post- en koeriersbedrijven - (ver)huur van treinen **met** bemanning voor vrachtvervoer *Exclusief:* - (ver)huur van verplaatsbare containers *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - (ver)huur van vaste containers voor opslag van goederen *(behoort tot Spoorvervoer: vervoersondersteunende diensten – code SC3B3)* - vervoer van post en pakketten door post- en koeriersbedrijven **zelf** *(behoort tot Post- en koeriersdiensten – code SC4)* - (ver)huur van treinen **zonder** bemanning *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - financiële leasing van treinen *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC3B3	**Spoorvervoer: vervoerson-dersteunende diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer over het spoor. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer over het spoor. *Inclusief:* - laden en lossen van vracht, containers, bagage en dergelijke - opslaan van vracht - (ver)huur van opslagruimte (ook vaste containers voor opslag van goederen) - (her)verpakken van goederen door de vervoerder - sleepdiensten - bergings- en reddingsoperaties - schoonmaak van treinen - bemiddeling bij passagiers- vrachtvervoer over het spoor (vergoeding voor logistieke ondersteuning en dergelijke) *Exclusief:* - reparatie van spoorwegvoorzieningen *(behoort tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2)* - onderhoud en reparatie van treinen (*behoren tot Onderhoud en reparatie – code SB*) - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*

SC3C1	**Wegvervoer: passagiers-vervoer**	Vervoer van passagiers per bus of auto Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van niet-ingezeten passagiers vanuit Nederland en terug door uw bedrijf. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van Nederlandse passagiers vanuit Nederland en terug door een niet-ingezeten vervoerder. *Inclusief:* - goederen (voedsel, drank en dergelijke) verkocht aan passagiers voor consumptie tijdens het vervoer - vervoer van bagage van passagiers - vervoer dat deel uitmaakt van vakantie- en tourpakketten - taxidiensten - (ver)huur van bussen en auto's **met** bemanning *Exclusief:* - vervoer binnen Nederland van niet-ingezetenen passagiers *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - vervoer van Nederlandse passagiers tijdens hun verblijf in een ander land dan Nederland *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - (ver)huur van bus of auto **zonder** bemanning *(behoort tot Operationele leasing - code SJ33)* - financiële leasing van wegvervoermiddelen *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC3C2	**Wegvervoer: vrachtvervoer**	Vervoer van vracht over de weg Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van vracht over de weg. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van vracht over de weg. *Inclusief*: - cabotage per vrachtauto - containervervoer per vrachtauto - vervoer van post en pakketten per vrachtauto in opdracht van post- en koeriersbedrijf - (ver)huur van vrachtwagens en andere wegvervoermiddelen **met** bemanning *Exclusief:* - (ver)huur van verplaatsbare containers *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - (ver)huur van vaste containers voor opslag van goederen *(behoort tot Wegvervoer: vervoersondersteunende diensten – code SC3C3)* - vervoer van post en pakketten door post- en koeriersbedrijven ***zelf*** *(behoort tot Post- en koeriersdiensten – code SC4)* - (ver)huur van vrachtwagens en andere wegvervoermiddelen **zonder** bemanning *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - financiële leasing van wegvervoermiddelen *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*

SC3C3	**Wegvervoer: vervoerson-dersteunende diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer over de weg. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer over de weg. *Inclusief:* - laden en lossen van vracht, containers, bagage en dergelijke - opslaan van vracht - (ver)huur van opslagruimte (ook vaste containers voor opslag van goederen) - (her)verpakken van goederen door de vervoerder - diensten door busmaatschappijen (garages) - sleepdiensten en verkeerscontrole - schoonmaak van motorrijtuigen - bergings- en reddingsoperaties - bemiddeling bij passagiers- en vrachtvervoer over de weg (vergoeding voor logistieke ondersteuning en dergelijke) - brug-, tunnel- en veerdiensten en tolgeld *Exclusief:* - reparatie van wegen, bruggen en tunnels *(behoort tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2)* - onderhoud en reparatie van wegvervoermiddelen (*behoren tot Onderhoud en reparatie - code SB)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC3D1	**Binnenvaart: passagiers-vervoer**	Vervoer van passagiers per binnenvaartschip Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van niet-ingezeten passagiers vanuit Nederland en terug door uw bedrijf. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van Nederlandse passagiers vanuit Nederland en terug door een niet-ingezeten vervoerder. *Inclusief:* - goederen (voedsel, drank, en dergelijke) verkocht aan passagiers aan boord voor consumptie tijdens het vervoer - vervoer van bagage van passagiers - (ver)huur van binnenvaartschepen **met** bemanning *Exclusief:* - vervoer binnen Nederland van niet-ingezetenen passagiers *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - vervoer van Nederlandse passagiers tijdens hun verblijf in een ander land dan Nederland *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - (ver)huur van binnenvaartschepen **zonder** bemanning *(behoort tot Operationele leasing - code SJ33)*

		- financiële leasing van binnenvaartschepen *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC3D2	**Binnenvaart: vrachtvervoer**	Vervoer van vracht over de binnenwateren Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoer van vracht over de binnenwateren. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoer van vracht over de binnenwateren. *Inclusief:* - sleepdiensten voor het vervoer van olieplatforms, drijvende kranen en baggerschepen - cabotage per binnenvaartschip - containervervoer per binnenvaartschip - vervoer van post en pakketten per binnenvaartschip in opdracht van post- en koeriersbedrijf - (ver)huur van binnenvaartschepen **met** bemanning *Exclusief:* - (ver)huur van verplaatsbare containers *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - (ver)huur van vaste containers voor opslag van goederen *(behoort tot Binnenvaart: vervoersondersteunende diensten – code SC3D3)* - vervoer van post en pakketten door post- en koeriersbedrijven **zelf** *(behoort tot Post- en koeriersdiensten – code SC4)* - (ver)huur van binnenvaartschepen **zonder** bemanning *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)* - financiële leasing van binnenvaartschepen *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC3D3	**Binnenvaart: vervoerson-dersteunende diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer over de binnenwateren. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer over de binnenwateren. *Inclusief:* - laden en lossen van vracht, containers, bagage en dergelijke - opslaan van vracht - (ver)huur van opslagruimte (ook vaste containers voor opslag van goederen) - (her)verpakken van goederen door de vervoerder - sleepdiensten, loodsdiensten en navigatiehulp - operationele diensten door havenbedrijven - schoonmaak van binnenvaartschepen - bergings- en reddingsoperaties - bemiddeling bij passagiers- en vrachtvervoer per binnenvaartschip (vergoeding voor logistieke ondersteuning en dergelijke) - brug-, tunnel- en veerdiensten en tolgeld

		<u>*Exclusief:*</u> - reparatie van havenvoorzieningen *(behoort tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2)* - onderhoud en reparatie van binnenvaartschepen (*behoren tot Onderhoud en reparatie – code SB*) - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC3E	**Vervoer per pijplijn**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het vervoeren van goederen zoals olie en gas per pijplijn. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het vervoeren van goederen zoals olie en gas per pijplijn. Het betreft enkel de vervoersdienst en niet de waarde van de vervoerde goederen. <u>*Exclusief:*</u> - distributie van elektriciteit, water, stoom, olie en gas voor zo ver te onderscheiden van de transmissie *(behoort tot Andere niet elders genoemde zakelijke diensten – code SJ35)* - waarde van de vervoerde goederen zoals olie, gas of water *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC3F	**Transport van elektriciteit**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het transporteren van elektriciteit. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het transporteren van elektriciteit. Het betreft enkel de transportdienst en niet de waarde van de vervoerde elektriciteit. <u>*Exclusief:*</u> - distributie van elektriciteit, water, stoom, olie en gas voor zo ver te onderscheiden van de transmissie *(behoort tot Andere niet elders genoemde zakelijke diensten – code SJ35)* - waarde van de vervoerde goederen zoals olie, gas of water *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - productie van elektriciteit *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC3G	**Overige vervoerson-dersteunende diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer **die niet toegewezen kunnen worden aan een specifieke soort vervoerswijze.** Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten ter ondersteuning van passagiers- of vrachtvervoer **die niet toegewezen kunnen worden aan een specifieke soort vervoerswijze.**

		Exclusief: - onderhoud en reparatie van overige vervoersmiddelen (*behoren tot Onderhoud en reparatie – code SB*) - aan- en verkoop van brandstof en boordproviand *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SC4	**Post- en koeriers-diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten opdrachtgever voor het leveren van post- en koeriersdiensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van post- en koeriersdiensten. *Inclusief:* - inzameling, vervoer en bezorging van brieven, kranten, tijdschriften, brochures, ander gedrukt materiaal, pakjes en pakketten - postkantoor loketdiensten - poste-restantediensten - telegramdiensten - verhuur van postbussen - deur-tot-deur leveringen en express bezorging *Exclusief:* - vervoer van post en pakketten uitbesteed aan vervoersondernemingen *(behoort tot Vrachtvervoer – code SC12, SC22, SC3B2, SC3C2 of SC3D2)* - opslag van goederen en verwante diensten *(behoren tot Vervoersondersteunende diensten – code SC13, SC23, SC3B3, SC3C3, SC3D3, SC3G*) - financiële diensten verleend door postbedrijven *(behoren tot Financiële diensten (expliciet in rekening gebracht) – code SG1)*

Bouwdiensten		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SE1	**Bouwdiensten in het buiten-land door ingezetenen**	Als **uitvoer** dienen te worden opgegeven de door uw bedrijf aan een niet-ingezeten opdrachtgever gefactureerde aanneemsommen voor bouwprojecten in het buitenland. Als **invoer** dient te worden opgegeven de gefactureerde waarde van goederen en diensten die in het land van het bouwproject of in een derde land worden aangeschaft voor gebruik in uw bouwproject in het buitenland. Hierbij dienen de in Nederland aangeschafte goederen en diensten voor uw bouwproject in het buitenland **niet** te worden opgegeven. *Inclusief:* - bouw- en bouwvoorbereidend werk ter plekke - bouw van gebouwen, wegen, spoorwegen, (lucht)havens, dammen en tunnels - schilderwerk en loodgieterwerk - slopen van gebouwen - baggerwerkzaamheden - montage en installatie van machineparken - installatie van telefoonnetwerken - onderhoud en reparatie van gebouwen - reiniging van gebouwen aan de buitenkant *Exclusief:* - voorbereidend werk voor mijnbouw, olie- en gaswinning *(behoort tot Aan de mijnbouw, olie- en gaswinning verbonden diensten – code SJ323)* - onderhoud en reparatie van machineparken en telefoonnetwerken *(behoren tot Onderhoud en reparatie – code SB)* - schoonmaak van verontreinigde grond *(behoort tot Afvalverwerking en milieudiensten – code SJ321)*
SE2	**Bouwdiensten in Nederland door niet-ingezetenen**	Als **uitvoer** dienen te worden opgegeven de door uw bedrijf aan een niet-ingezeten bedrijf geleverde goederen en diensten voor gebruik in bouwprojecten die in Nederland worden verricht. Als **invoer** dient te worden opgegeven de waarde van de door een niet-ingezeten bedrijf aan uw bedrijf gefactureerde aanneemsommen voor bouwprojecten in Nederland in opdracht van uw bedrijf. *Inclusief:* - bouw- en bouwvoorbereidend werk ter plekke - bouw van gebouwen, wegen, spoorwegen, (lucht)havens, dammen en tunnels - schilderwerk en loodgieterwerk - slopen van gebouwen - baggerwerkzaamheden - montage en installatie van machineparken - installatie van telefoonnetwerken - onderhoud en reparatie van gebouwen - reiniging van gebouwen aan de buitenkant *Exclusief:* - voorbereidend werk voor mijnbouw, olie- en gaswinning *(behoort tot Aan de mijnbouw, olie- en gaswinning verbonden diensten – code SJ323)* - onderhoud en reparatie van machineparken en telefoonnetwerken *(behoren tot Onderhoud en reparatie – code SB)* - schoonmaak van verontreinigde grond *(behoort tot Afvalverwerking en milieudiensten – code SJ321)*

Verzekeringen: premies en uitkeringen		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SF11Y	**Levens-verzekeringen: premies**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf vanwege levensverzekeringspolissen **ontvangen** premies van een niet-ingezeten persoon of bedrijf. Als **invoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf vanwege levensverzekeringspolissen **betaalde** premies aan een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf. *Exclusief:* - premies ten behoeve van overlijdensrisicoverzekeringen *(behoren tot Andere directe verzekeringen: premies – code SF13Y)* - herverzekeringspremies *(behoren tot Herverzekeringen: premies – code SF2Y)*
SF11Z	**Levens-verzekeringen: uitkeringen**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf vanwege levensverzekeringspolissen **ontvangen** uitkeringen van een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf. Als **invoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf vanwege levensverzekeringspolissen **betaalde** uitkeringen aan een niet-ingezeten persoon of bedrijf. *Exclusief:* - uitkeringen ten behoeve van overlijdensrisicoverzekeringen *(behoren tot Andere directe verzekeringen: uitkeringen – code SF13Z)* - herverzekeringsuitkeringen *(behoren tot Herverzekeringen: uitkeringen – code SF2Z)*
SF12Y	**Vracht-verzekeringen: premies**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf **ontvangen** premies van een niet-ingezeten persoon of bedrijf in verband met het verzekeren tegen diefstal, schade of verlies van vervoerde goederen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf **betaalde** premies aan een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf in verband met het verzekeren tegen diefstal, schade of verlies van vervoerde goederen. *Exclusief:* - premies ten behoeve van verzekering van vervoermiddelen die gebruikt worden voor het vervoer van goederen *(behoren tot Andere directe verzekeringen: premies – code SF13Y)* - herverzekeringspremies *(behoren tot Herverzekeringen: premies – code SF2Y)*
SF12Z	**Vracht-verzekeringen: uitkeringen**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf **ontvangen** uitkeringen van een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf in verband met het verzekeren tegen diefstal, schade of verlies van vervoerde goederen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf **betaalde** uitkeringen aan een niet-ingezeten persoon of bedrijf in verband met het verzekeren tegen diefstal, schade of verlies van vervoerde goederen. *Exclusief:* - uitkeringen ten behoeve van verzekering van vervoermiddelen die gebruikt worden voor het vervoer van goederen *(behoren tot Andere directe verzekeringen: uitkeringen – code SF13Z)* - herverzekeringsuitkeringen *(behoren tot Herverzekeringen: uitkeringen – code SF2Z)*

SF13Y	**Andere directe verzekeringen: premies**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf **ontvangen** premies van een niet-ingezeten persoon of bedrijf in verband met directe verzekeringen, anders dan levens- en pensioenverzekeringen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf **betaalde** premies aan een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf in verband met directe verzekeringen, anders dan levens- en pensioenverzekeringen. *Inclusief:* - overlijdensrisicoverzekeringen - ongevallenverzekeringen - ziektekostenverzekeringen - verzekering van vervoermiddelen - brandverzekeringen en andere verzekeringen tegen schade aan eigendommen - reis- en annuleringsverzekeringen - aansprakelijkheidsverzekering *Exclusief:* - premies ten behoeve van verzekeringen tegen diefstal, schade of verlies van vervoerde goederen (*behoren tot Vrachtverzekeringen: premies – code SF12Y)* - herverzekeringspremies *(behoren tot Herverzekeringen: premies – code SF2Y)*
SF13Z	**Andere directe verzekeringen: uitkeringen**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf **ontvangen** uitkeringen van een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf in verband met directe verzekeringen, anders dan levens- en pensioenverzekeringen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf **betaalde** uitkeringen aan een niet-ingezeten persoon of bedrijf in verband met directe verzekeringen, anders dan levens- en pensioenverzekeringen. *Inclusief:* - overlijdensrisicoverzekeringen - ongevallenverzekeringen - ziektekostenverzekeringen - verzekering van vervoermiddelen - brandverzekeringen en andere verzekeringen tegen schade aan eigendommen - reis- en annuleringsverzekeringen - aansprakelijkheidsverzekering *Exclusief:* - uitkeringen ten behoeve van verzekeringen tegen diefstal, schade of verlies van vervoerde goederen (*behoren tot Vrachtverzekeringen: uitkeringen – code SF12Z)* - herverzekeringsuitkeringen *(behoren tot Herverzekeringen: uitkeringen code SF2Z)*
SF2Y	**Her-verzekeringen: premies**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf **ontvangen** premies van een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf in verband met herverzekeringen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf **betaalde** premies aan een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf in verband met herverzekeringen. *Inclusief:* - herverzekeren van leven- en schaderisico's

SF2Z	**Her-verzekeringen: uitkeringen**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf **ontvangen** uitkeringen van een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf in verband met herverzekeringen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf **betaalde** uitkeringen aan een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf in verband met herverzekeringen. *Inclusief:* - herverzekeren van leven- en schaderisico's
SF41Y	**Pensioen-verzekeringen: premies**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf **ontvangen** premies van een niet-ingezeten persoon of bedrijf in verband met pensioenverzekeringen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf **betaalde** premies aan een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf in verband met pensioenverzekeringen. *Inclusief:* - individuele en collectieve pensioenverzekering *Exclusief:* - herverzekeringspremies *(behoren tot Herverzekeringen: premies – code SF2Y)*
SF41Z	**Pensioen-verzekeringen: uitkeringen**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf **ontvangen** uitkeringen van een niet-ingezeten verzekeringsbedrijf in verband met pensioenverzekering. Als **invoer** dient te worden opgegeven de door uw verzekeringsbedrijf **betaalde** uitkeringen aan een niet-ingezeten persoon of bedrijf in verband met pensioenverzekering. *Inclusief:* - individuele en collectieve pensioenverzekering *Exclusief:* - herverzekeringsuitkeringen *(behoren tot Herverzekeringen: uitkeringen – code SF2Z)*
SF3	**Onder-steunende diensten voor verzekeringen**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten persoon of bedrijf voor het leveren van diensten ter ondersteuning van verzekeringen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten ter ondersteuning van verzekeringen. Diensten ter ondersteuning van verzekeringen worden meestal uitgedrukt in commissies of fees. *Inclusief vergoedingen voor:* - verzekerings- en pensioenadvies - administratie ten behoeve van verzekeringen en pensioenfondsen - taxaties en vereffeningen - actuariële diensten

		- administratief regelen van bergingsoperaties - afwikkelen van schadeverhaal, schadeloosstellingen en dergelijke

Financiële diensten		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SG1	**Financiële diensten (expliciet in rekening gebracht)**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van financiële diensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van financiële diensten. Vergoedingen voor financiële diensten worden meestal uitgedrukt in provisies en commissies. *Inclusief vergoedingen voor:* - kredietverlening, factoring, clearing - beheren van bedrijfsactiva, collectieve beleggingen, pensioenen en portefeuillebeheer - begeleiding uitgifte van effecten - verstrekken van advies over alle soorten van financiële diensten bijvoorbeeld fusies, overnames en financiële herstructurering - financiële bemiddeling, valutawisseldiensten en financiële leasing - financiële diensten verleend door postbedrijven *Exclusief:* - betaalde en/of ontvangen rente of de waarde van kredieten, financiële leasing en dergelijke (*behoeft **niet** te worden opgegeven)* - verzekeringsdiensten *(behoren tot Verzekeringen: premies en uitkeringen – code SF11Y, SF11Z, SF12Y, SF12Z, SF13Y, SF13Z, SF2Y, SF2Z, SF41Y, SF41Z)* - ondersteunende diensten voor verzekeringen *(behoren tot Ondersteunende diensten voor verzekeringen – code SF3)* - niet-financieel advies door banken *(behoort tot Accounting, auditing, boekhouding en belastingadviesdiensten – code SJ212)*

Franchises en handelsmerken		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
NPC	**Franchises en handels-merken: aan- en verkoop van eigendoms-rechten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de waarde van de door uw bedrijf aan een niet-ingezeten bedrijf verkochte eigendomsrechten op franchises en geregistreerde handelsmerken. Als **invoer** dient te worden opgegeven de waarde van de door uw bedrijf van een niet-ingezeten bedrijf aangekochte eigendomsrechten op franchises en geregistreerde handelsmerken. *Inclusief:* - volledige overdracht van eigendomsrechten op franchiseformule (incl. naam, logo, inventaris en zo voort) - volledige overdracht van eigendomsrechten op logo's, tekeningen of handelsnaam geregistreerd als handelsmerk *Exclusief:* - vergoedingen voor gebruiksrechten op franchises en geregistreerde handelsmerken *(behoren tot Franchises en handelsmerken: vergoedingen voor gebruikslicenties – code SH12)*
SH13	**Franchises en handels-merken: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor licenties op reproductie en/of distributie van franchises en geregistreerde handelsmerken. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor licenties op reproductie en/of distributie van franchises en geregistreerde handelsmerken. *Exclusief:* - vergoedingen voor gebruiksrechten op franchises en geregistreerde handelsmerken *(behoren tot Franchises en handelsmerken: vergoedingen voor gebruikslicenties – code SH12)* - aan- of verkoop van eigendomsrechten op franchises en geregistreerde handelsmerken *(behoren tot Franchises en handelsmerken: aan- en verkoop van eigendomsrechten – code NPC)*
SH12	**Franchises en handels-merken: vergoedingen voor gebruiks-licenties**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor gebruikslicenties op franchises en geregistreerde handelsmerken. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor gebruikslicenties op franchises en geregistreerde handelsmerken. *Exclusief:* - aan- of verkoop van eigendomsrechten op franchises en geregistreerde handelsmerken *(behoren tot Franchises en handelsmerken: aan- en verkoop van eigendomsrechten – code NPC)*

Telecommunicatie, computer- en informatiediensten		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SI1	**Tele-communicatie-diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor het leveren van telecommunicatiediensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van telecommunicatiediensten. *Inclusief:* - transmissie en uitzending van geluid, beelden, data en andere informatie via telefoon, telex, telegraaf, kabel, glasvezel, satelliet en internet - business netwerkdiensten, teleconferenties en ondersteunende diensten - (mobiele) telefoniediensten - diensten van internetproviders - internettoegangsdiensten - (ver)huren van telecommunicatielijnen of -capaciteit *Exclusief:* - installatie van telefoonnetwerken (*behoort tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2)* - databasediensten (*behoren tot Overige informatiediensten – code SI32)* - onderhoud en reparatie van transmissiematerieel en satellieten (*behoren tot Onderhoud en reparatie – code SB*)
SI2X	**Computer-diensten, exclusief eigendoms-rechten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor het leveren van computerdiensten (met betrekking tot hardware, software en gegevensverwerking). Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van computerdiensten (met betrekking tot hardware, software en gegevensverwerking). *Inclusief:* - verkoop van specifiek voor een klant gemaakte software - ontwikkeling, productie en documentatie van specifiek voor een klant gemaakte software - hardware- en softwareadvies, implementatie en beheer - hardware- en software installatie - webhosting - onderhoud en reparatie van computers en randapparatuur - systeemonderhoud en andere ondersteunende diensten - herstel van gegevens en software na calamiteiten - data-entry en tabellering - voorziening van applicaties en computerfaciliteitenmanagement - specifiek voor een klant gemaakte computertrainingen - online gaming - downloaden van games en software

		Exclusief: - vergoedingen voor gebruikslicenties op specifiek voor een klant gemaakte software (*behoren tot Computer software originelen: vergoedingen voor gebruikslicenties – code SI21Y*) - vergoedingen voor aan- en verkoop van eigendomsrechten op computer software originelen en applicaties (behoren tot *Computer software originelen: aan- en verkoop van eigendomsrechten – code SI21Z)* - vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van computerprogramma's (*behoren tot Computer software originelen: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie – code SH3*) - vergoedingen voor **tijdelijke** gebruikslicenties op niet specifiek voor een klant gemaakte software (massaproductie) om te downloaden, op CD of andere fysieke mediadrager (*behoren tot Computer software originelen: vergoedingen voor gebruikslicenties – code SI21Y)* - niet specifiek voor een klant gemaakte software (massaproductie) op CD of andere fysieke mediadrager **met permanent gebruiksrecht** *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - niet specifiek voor een klant gemaakte computertrainingen (*behoren tot Aan onderwijs verbonden diensten – code SK22*)
SI21Z	**Computer software originelen: aan- en verkoop van eigendoms-rechten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de waarde van de door uw bedrijf aan een niet-ingezeten bedrijf verkochte eigendomsrechten op software originelen en applicaties. Als **invoer** dient te worden opgegeven de waarde van de door uw bedrijf van een niet-ingezeten bedrijf aangekochte eigendomsrechten op software originelen en applicaties. Bij deze transacties wordt het eigendomsrecht volledig overgedragen aan de koper. *Exclusief:* - vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van computerprogramma's (*behoren tot Computer software originelen: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie – code SH3*) - niet specifiek voor een klant gemaakte software (massaproductie) op CD of andere fysieke mediadrager **met permanent gebruiksrecht** *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - vergoedingen voor **tijdelijke** gebruikslicenties op niet specifiek voor een klant gemaakte software (massaproductie) om te downloaden, op CD of andere fysieke mediadrager (*behoren tot Computer software originelen: vergoedingen voor gebruikslicenties – code SI21Y*) - vergoedingen voor gebruikslicenties op specifiek voor een klant gemaakte software (*behoren tot Computer software originelen: vergoedingen voor gebruikslicenties – code SI21Y*)

SH3	**Computer software originelen: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor licenties op reproductie en/of distributie van software en computerprogramma's. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor licenties op reproductie en/of distributie van software en computerprogramma's. <u>*Exclusief:*</u> - aan- en verkoop van eigendomsrechten op computersoftware originelen en applicaties (*behoren tot Computer software originelen: aan- en verkoop van eigendomsrechten – code SI21Z)* - vergoedingen voor **tijdelijke** gebruikslicenties op niet specifiek voor een klant gemaakte software (massaproductie) om te downloaden, op CD of andere fysieke mediadrager (*behoren tot Computer software originelen: vergoedingen voor gebruikslicenties – code SI21Y*) - vergoedingen voor gebruikslicenties op specifiek voor een klant gemaakte software (*behoren tot Computer software originelen: vergoedingen voor gebruikslicenties – code SI21Y*) - niet specifiek voor een klant gemaakte software (massaproductie) op CD of andere fysieke mediadrager **met permanent gebruiksrecht** *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*
SI21Y	**Computer software originelen: vergoedingen voor gebruiks-licenties**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor gebruikslicenties op specifiek voor een klant gemaakte software en voor tijdelijke gebruikslicenties op niet specifiek voor een klant gemaakte software (massaproductie) om te downloaden, op CD of andere fysieke mediadrager. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor gebruikslicenties op specifiek voor een klant gemaakte software en voor tijdelijke gebruikslicenties op niet specifiek voor een klant gemaakte software (massaproductie) om te downloaden, op CD of andere fysieke mediadrager. <u>*Exclusief:*</u> - aan- en verkoop van eigendomsrechten op computersoftware originelen en applicaties (*behoren tot Computer software originelen: aan- en verkoop van eigendomsrechten – code SI21Z)* - vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van computerprogramma's (*behoren tot Computer software originelen: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie – code SH3*) - niet specifiek voor een klant gemaakte software (massaproductie) op CD of andere fysieke mediadrager **met permanent gebruiksrecht** *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*

SI31	**Diensten van persbureaus**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan buitenlandse media voor diensten met betrekking tot levering van nieuws, foto's en artikelen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor diensten met betrekking tot levering van nieuws, foto's en artikelen. *Inclusief:* - aan- en verkoop van exclusieve informatie - honoraria betaald aan freelance journalisten en zelfstandige fotografen *Exclusief:* - abonnementen op nieuwsvoorzieningen, tijdschriften, kranten en krantendatabases per gewone post, elektronisch verzonden of online *(behoren tot Overige informatiediensten)*
SI32	**Overige informatie-diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van databasediensten zoals databaseontwerp, gegevensopslag en -verspreiding. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van databasediensten zoals databaseontwerp, gegevensopslag en -verspreiding. *Inclusief:* - diensten van internetzoekmachines - abonnementen op nieuwsvoorzieningen, tijdschriften, kranten en krantendatabases (per gewone post, elektronisch verzonden of online) *Exclusief:* - massaverkoop van kranten en tijdschriften *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*

Research and development		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SJ111	**R&D: het verrichten van speur- en ontwikkelings werk**	Research and development omvat diensten in verband met het verrichten van onderzoek in de natuur-, sociale en geesteswetenschappen en het experimenteel ontwikkelen van nieuwe producten en processen. Het betreft al dan niet specifiek voor een klant verricht speur- en ontwikkelingswerk. Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het verrichten van speur- en ontwikkelingswerk. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het verrichten van speur- en ontwikkelingswerk. *Inclusief*: - fundamenteel onderzoek: experimenteel of theoretisch onderzoek gericht op kennisvermeerdering - toegepast onderzoek: origineel onderzoek gericht op een specifieke praktische toepassing - experimentele ontwikkeling: het ontdekken of ontwikkelen van nieuwe producten en processen, waaronder kwaliteitsverbetering - industrieel design *Exclusief:* - marktonderzoek *(behoort tot Adverteren, marktonderzoek en opiniepeilingen – code SJ22)* - vergoedingen voor aan- en verkoop van eigendomsrechten die voortvloeien uit R&D *(behoren tot R&D: Aan- en verkoop van eigendomsrechten op R&D – code SJ112)* - vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van resultaten van R&D *(behoren tot R&D: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van R&D – code SH22)* - vergoedingen voor gebruikslicenties op resultaten van R&D (*behoren tot R&D: vergoedingen voor gebruikslicenties op resultaten van R&D – code SH21)*
SJ12	**R&D: technische test- en analyse-diensten ten behoeve van octrooien**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor technische test- en analysediensten ten behoeve van het verkrijgen van octrooien (patenten). Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor technische test- en analysediensten ten behoeve van het verkrijgen van octrooien (patenten). *Exclusief:* - testen en inspecteren van alle soorten materialen en producten *(behoren tot Wetenschappelijke en andere technische diensten – code SJ313)* - certificeren van consumentengoederen, auto's, vliegtuigen, fabrieken en dergelijke *(behoort tot Wetenschappelijke en andere technische diensten – code SJ313)* - technische studies en advisering *(behoren tot Wetenschappelijke en andere technische diensten – code SJ313)*

SJ112	**R&D: aan- en verkoop van eigendoms-rechten op R&D**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de waarde van de door uw bedrijf aan een niet-ingezeten bedrijf verkochte eigendomsrechten die voortvloeien uit research and development. Als **invoer** dient te worden opgegeven de waarde van de door uw bedrijf van een niet-ingezeten bedrijf aangekochte eigendomsrechten die voortvloeien uit research and development. <u>*Inclusief*</u>: - aan- en verkoop van octrooien (patenten) die voortvloeien uit research and development - aan- en verkoop van copyrights op uitkomsten van R&D - aan- en verkoop van originele ontwerpen, zoals industrieel design, grafisch design en dergelijke - aan- en verkoop van copyrights op industriële blauwdrukken en dergelijke - aan- en verkoop van fabrieks- en bedrijfsgeheimen <u>*Exclusief:*</u> - vergoedingen voor gebruikslicenties op resultaten van R&D (*behoren tot R&D: vergoedingen voor gebruikslicenties op resultaten van R&D – code SH21)* - vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van resultaten van R&D *(behoren tot R&D: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van R&D – code SH22)* - vastleggen van rechten met betrekking tot octrooien, patenten en licenties *(behoort tot Juridische diensten – code SJ211)* - vergoedingen voor verkoop van eigendomsrechten op geregistreerde handelsmerken en franchises *(behoren tot Franchises en handelsmerken: aan- en verkoop van eigendomsrechten – code NPC)* - aan- en verkoop van copyrights op boeken en andere audiovisuele en artistieke originelen *(behoren tot Aan- en verkoop van eigendomsrechten op audiovisuele en artistieke originelen – code SK11Z)*
SH22	**R&D: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van R&D**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor licenties op reproductie en/of distributie van resultaten van research and development. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor licenties op reproductie en/of distributie van resultaten van research and development. <u>*Exclusief:*</u> - vergoedingen voor aan- en verkoop van eigendomsrechten die voortvloeien uit R&D (*behoren tot R&D: Aan- en verkoop van eigendomsrechten op R&D – code SJ112)* - vergoedingen voor gebruikslicenties op resultaten van R&D (*behoren tot R&D: vergoedingen voor gebruikslicenties op resultaten van R&D – code SH21)*

SH21	**R&D: vergoedingen voor gebruiks-licenties op resultaten van R&D**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor gebruikslicenties op resultaten van research and development. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor gebruikslicenties op resultaten van research and development. *Exclusief:* - vergoedingen voor aan- en verkoop van eigendomsrechten die voortvloeien uit R&D *(behoren tot R&D: Aan- en verkoop van eigendomsrechten op R&D – code SJ112)* - vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van resultaten van R&D *(behoren tot R&D: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van R&D – code SH22)* - vergoedingen voor het ontwikkelen van computerprogramma's *(behoren tot Computerdiensten, exclusief eigendomsrechten – code SI2X)* - vergoedingen voor het ontwikkelen van audiovisuele producten *(behoren tot Audiovisuele, artistieke en daaraan verbonden diensten, exclusief eigendomsrechten – code SK1X)*

Professionele en managementadviesdiensten		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SJ211	**Juridische diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van juridische diensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van juridische diensten. *Inclusief:* - vastleggen van rechten met betrekking tot octrooien, patenten en licenties
SJ212	**Accounting, auditing, boekhouding en belasting-advies**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van accounting, auditing, boekhouding en belastingadvies. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van accounting, auditing, boekhouding en belastingadvies.
SJ213	**Zakelijk advies, management-advies en public relations**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van zakelijk advies, managementadvies en public relations. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van zakelijk advies, managementadvies en public relations. *Inclusief:* - advies en operationele ondersteuning ten behoeve van bedrijfsbeleid en -strategie - planning, structurering, beheer en controle van de organisatie - verbetering van bedrijfsimago en relatie met publiek en andere instellingen - management auditing - markt-, human resource- en productiemanagement - projectmanagementadvies - vergoeding voor managementkosten (voor planning, organisatie en controle) van een Nederlands moederbedrijf aan een niet-ingezeten dochterbedrijf of andersom **Let op**: intercompanydiensten of algemeen doorbelaste diensten tussen uw onderneming en niet-ingezeten moeder- of dochterbedrijf zo goed mogelijk splitsen naar de afzonderlijke diensten. *Exclusief:* - adverteren, marktonderzoek en opiniepeilingen (*behoren tot Adverteren, marktonderzoek en opiniepeilingen – code SJ22*)

SJ22	**Adverteren, markt-onderzoek en opinie-peilingen**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten verbonden aan adverteren, marktonderzoek, opiniepeilingen, tentoonstellingen en congressen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten verbonden aan adverteren, marktonderzoek, opiniepeilingen, tentoonstellingen en congressen. *Inclusief:* - ontwerp en ontwikkeling van advertenties en reclame door reclamebureaus - plaatsing van advertenties en reclame in de media en (ver)koop van advertentieruimte en tijd - organiseren en inrichten van tentoonstellingen en congressen - promotie van producten - marktonderzoek, telemarketing en opiniepeilingen

Technische, aan de handel verbonden en andere zakelijke diensten		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SJ311	**Architecten-diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van architectendiensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van architectendiensten. *Inclusief:* - architectonische stadsontwikkeling en ontwerp van landelijk infrastructuur - leveren van architectonische studies en rapporten - projectplanning en ontwerp - advisering, planning, ontwikkeling en ontwerp van gebouwen en landschappen
SJ312	**Ingenieurs-diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van ingenieursdiensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van ingenieursdiensten. *Inclusief:* - ontwerp en ontwikkeling van machines, materialen, instrumenten, structuren, processen en systemen *Exclusief:* - ontwerp van boortorens en booreilanden *(behoort tot Aan de mijnbouw, olie- en gaswinning verbonden diensten – code SJ323)* - ingenieursdiensten ten behoeve van delfstoffen, olie- en gaswinning *(behoren tot Aan de mijnbouw, olie- en gaswinning verbonden diensten – code SJ323)*
SJ313	**Wetenschap-pelijke en andere technische diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van wetenschappelijke en andere technische diensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van wetenschappelijke en andere technische diensten. *Inclusief:* - landmeetkundig onderzoek en cartografie - weersverwachtingen en meteorologische diensten - wetenschappelijk en technisch advies - diensten verbonden aan milieu audits - adviesdiensten voor het beheer van milieu en natuurlijke rijkdommen - testen en inspecteren van materialen en producten - laboratoriumdiensten - testen en certificeren van boortorens en booreilanden - inspecteren en certificeren van consumentengoederen, auto's, vliegtuigen, fabrieken en dergelijke *Exclusief:* - mijnbouwkundige ingenieursdiensten *(behoren tot Aan de mijnbouw, olie- en gaswinning verbonden diensten – code SJ323)* - technisch testen ten behoeve van onderhoud en reparatie van voertuigen *(behoren tot Onderhoud en reparatie – code SB)*

		- technische test- en analysediensten ten behoeve van octrooien *(behoren tot R&D: Technische test- en analysediensten ten behoeve van octrooien – code SJ12)*
SJ321	**Afval-verwerking en milieudiensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van afvalverwerking en milieudiensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van afvalverwerking en milieudiensten. *Inclusief:* - behandeling en be- en verwerking van (radioactief) afval - bodemsanering - reinigen van riolen, septische tanks en dergelijke
SJ322	**Aan de landbouw, bosbouw en visserij verbonden diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten verbonden aan de landbouw, bosbouw en visserij. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten verbonden aan de landbouw, bosbouw en visserij. *Inclusief:* - (ver)huur van landbouwmachines **met** personeel - oogsten - behandeling van gewassen - diensten verbonden aan bosbouw en houtvesterij - onkruid- en ongediertebestrijding - diensten voor het onderbrengen, verzorgen en fokken van dieren - diensten verbonden aan jacht - diensten verbonden aan visserij - veterinaire diensten *Exclusief:* - (ver)huur van landbouwmachines **zonder** personeel *(behoort tot Operationele leasing – code SJ33)*
SJ323	**Aan de mijnbouw, olie- en gaswinning verbonden diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten verbonden aan de mijnbouw, olie- en gaswinning. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten verbonden aan de mijnbouw, olie- en gaswinning. *Inclusief:* - diensten voor olie- en gaswinning, zoals boren, bouwen van boortorens, slaan van olie- en gasputten - onderzoek en opsporing van minerale (brand)stoffen - mijnbouwkundig en geologisch onderzoek - ontwerp van boortorens en booreilanden - ingenieursdiensten ten behoeve van delfstoffen, olie- en gaswinning - onderhoud en reparatie van boortorens en booreilanden

		- repareren en ontmantelen van voorzieningen voor olie- en gaswinning *Exclusief:* - testen en certificeren van boortorens en booreilanden *(behoort tot Wetenschappelijke en andere technische diensten – code SJ313)*
SJ33	**Operationele leasing**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van operationele leasing diensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van operationele leasing diensten. *Inclusief:* - (ver)huur van woningen en andere gebouwen - (ver)huur van stands en ruimtes ten behoeve van tentoonstellingen en congressen - (ver)huur van vervoermiddelen zonder bemanning - (ver)huur van machines en apparatuur zonder bemanning - (ver)huur van verplaatsbare containers - (ver)huur van televisies, radio's, videorecorders en aanverwante apparatuur en accessoires - (ver)huur van meubels en andere huishoudelijke apparaten - (ver)huur van vrijetijdsartikelen *Exclusief:* - financiële leasing (*behoeft **niet** te worden opgegeven*) - (ver)huur van telecommunicatielijnen of –capaciteit (*behoort tot Telecommunicatiediensten – code SI1*) - (ver)huur van vervoermiddelen **met** bemanning (*behoort tot Vervoersdiensten: vrachtvervoer – code SC12, SC22, SC3B2, SC3C2, SC3D2*) - (ver)huur van accommodaties en vervoermiddelen aan reizigers tijdens hun verblijf in het land buiten hun eigen land (*behoeft **niet** te worden opgegeven*) - (ver)huur van gebouwen ten behoeve van ambassades (*behoeft **niet** te worden opgegeven*)
SJ34	**Aan de handel verbonden diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van aan de handel verbonden diensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van aan de handel verbonden diensten. *Inclusief:* - vergoedingen voor diensten van goederenmakelaars, bemiddelaars, (handels)agenten meestal uitgedrukt in commissies - vergoedingen voor diensten ten behoeve van verkoop van goederen bij veilingen, inclusief internetveilingen, meestal uitgedrukt in commissies

		Exclusief: - bemiddeling bij vervoersdiensten (*behoort tot Vervoersondersteunende diensten – code SC13, SC23, SC3B3, SC3C3, SC3D3, SC3G*) - diensten van effecten makelaars *(behoren tot Financiële diensten (expliciet in rekening gebracht) – code SG1)* - diensten van touroperators *(behoren tot Andere niet elders genoemde zakelijke diensten – code SJ35)* - reisbemiddeling *(behoort tot Andere niet elders genoemde zakelijke diensten – code SJ35)*
SJ35	**Andere niet elders genoemde zakelijke diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van andere niet elders genoemde zakelijke diensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van andere niet elders genoemde zakelijke diensten. *Inclusief:* - distributie van elektriciteit, water, stoom, olie en gas voor zo ver te onderscheiden van de transmissie - aanwerven en plaatsen van personeel - diensten van callcentra - creditcardrapportagediensten - diensten van touroperators - reisbemiddeling - beveiliging- en opsporingsdiensten - vertalen van teksten en tolkendiensten - schoonmaken van gebouwen aan de binnenkant - beheer van en handel in onroerend goed - diensten van uitgeverijen *Exclusief:* - reinigen van gebouwen aan de buitenkant *(behoort tot Bouwdiensten – code SE1 of SE2)*

Persoonlijke, culturele en recreatieve diensten		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
SK1X	**Audiovisuele, artistieke en daaraan verbonden diensten, exclusief eigendoms-rechten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor het leveren van audiovisuele, artistieke en daaraan verbonden diensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor het leveren van audiovisuele, artistieke en daaraan verbonden diensten. *Inclusief:* - diensten van kunstenaars en artiesten - diensten verbonden aan optredens van artiesten (theateroptredens, opera's, musicals, circussen en dergelijke) - live presentaties en promoties - diensten verbonden aan sportevenementen - diensten verbonden aan de opname van liveoptredens - diensten verbonden aan de productie van radio en televisieprogramma's, films en andere audiovisuele producten - vergoeding voor toegang tot versleutelde televisiezenders via kabel en satelliet - verhuur van audiovisuele producten op CD, DVD en dergelijke - downloaden van films, muziek, boeken en dergelijke - (live)streaming *Exclusief:* - verkoop van audiovisuele en aanverwante producten op fysieke media **met onbeperkt** gebruiksrecht *(behoeft **niet** te worden opgegeven)* - vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van audiovisuele producten *(behoren tot Audiovisuele en artistieke originelen: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van audiovisuele, artistieke en gerelateerde producten – code SH4)* - vergoedingen voor uitzendrechten voor evenementen *(behoren tot Audiovisuele en artistieke originelen: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van audiovisuele, artistieke en gerelateerde producten – code SH4)* - vergoedingen voor reproductie en/of distributie van originele werken van artiesten, auteurs, waaronder vertaalrechten, componisten en kunstenaars *(behoren tot Audiovisuele en artistieke originelen: vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van audiovisuele, artistieke en gerelateerde producten – code SH4)* - downloaden van games en software *(behoort tot Computerdiensten, exclusief eigendomsrechten – code SI2X)* - aan- en verkoop van films, muziek, boeken, games en dergelijke op CD, DVD of andere fysieke mediadrager *(behoeft **niet** te worden opgegeven)*

SK11Z	**Aan- en verkoop van eigendoms-rechten op audiovisuele en artistieke originelen**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de waarde van de door uw bedrijf aan een niet-ingezeten bedrijf verkochte eigendomsrechten op audiovisuele en artistieke originelen. Als **invoer** dient te worden opgegeven de waarde van de door uw bedrijf van een niet-ingezeten bedrijf aangekochte eigendomsrechten op audiovisuele en artistieke originelen. Bij deze transacties wordt het eigendomsrecht volledig overgedragen aan de koper. *Inclusief:* - aan- en verkoop van radio- en televisie-uitzendingen, muziekopnames, films en video-opnames - aan- en verkoop van originele werken van artiesten, auteurs, componisten en kunstenaars
SH4	**Vergoedingen voor licenties op reproductie en/of distributie van audiovisuele, artistieke en gerelateerde producten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor licenties op reproductie en/of distributie van audiovisuele, artistieke en gerelateerde producten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor licenties op reproductie en/of distributie van audiovisuele, artistieke en gerelateerde producten. *Inclusief reproductie en/of distributie betreffende:* - radio- en televisie-uitzendingen, muziekopnames, films en video-opnames - originele werken van artiesten, auteurs, componisten en kunstenaars
SK11Y	**Vergoedingen voor gebruiks-licenties op audiovisuele en artistieke producten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor gebruikslicenties op al dan niet specifiek voor een klant gemaakte audiovisuele en artistieke producten en in massa geproduceerde audiovisuele en artistieke producten **met tijdelijke gebruikslicenties** om te downloaden, op CD of andere fysieke mediadrager. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor gebruikslicenties op al dan niet specifiek voor een klant gemaakte audiovisuele en artistieke producten en in massa geproduceerde audiovisuele en artistieke producten **met tijdelijke gebruikslicenties** om te downloaden, op CD of andere fysieke mediadrager.

SK21	**Aan gezond-heidszorg verbonden diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor het leveren van aan gezondheidszorg verbonden diensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor het leveren van aan gezondheidszorg verbonden diensten. *Inclusief:* - diensten door Nederlands (para)medisch personeel, medische laboratoria en ziekenhuizen geleverd in Nederland - diensten van niet-ingezeten (para)medisch personeel, medische laboratoria en ziekenhuizen geleverd in Nederland - het verstrekken van een online medisch advies *Exclusief:* - aan gezondheidszorg verbonden diensten geleverd aan Nederlandse ingezetenen tijdens hun verblijf in het buitenland (*behoeven **niet** te worden opgegeven*) - aan gezondheidszorg verbonden diensten geleverd aan niet-ingezetenen tijdens hun verblijf in Nederland (*behoeven **niet** te worden opgegeven*)
SK22	**Aan onderwijs verbonden diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor het leveren van aan onderwijs verbonden diensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van aan onderwijs verbonden diensten. *Inclusief:* - cursussen en opleidingen verzorgd in het buitenland door Nederlandse docenten - cursussen en opleidingen verzorgd in Nederland door niet-ingezeten docenten - afstandsonderwijs (via satelliet, televisie of internet) *Exclusief:* - cursussen en opleidingen van Nederlandse ingezetenen tijdens hun verblijf in het buitenland (*behoeven **niet** te worden opgegeven*) - cursussen en opleidingen van niet-ingezetenen tijdens hun verblijf in Nederland (*behoeven **niet** te worden opgegeven*)

SK23	**Aan erfgoed en recreatie verbonden diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor het leveren van diensten verbonden aan erfgoed en recreatie. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van diensten verbonden aan erfgoed en recreatie. *Inclusief:* - diensten van niet-ingezeten musea en andere culturele instellingen, geleverd in Nederland - diensten van Nederlandse musea en andere culturele instellingen, geleverd in het buitenland - diensten verbonden aan het organiseren van loterijen en gokken - vergoedingen en prijzengelden van sporters - deelnamegelden en contributies van sportorganisaties
SK24	**Overige persoonlijke diensten**	Als **uitvoer** dient te worden opgegeven de door uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding aan een niet-ingezeten bedrijf of persoon voor het leveren van niet elders genoemde persoonlijke diensten. Als **invoer** dient te worden opgegeven de aan uw bedrijf in rekening gebrachte vergoeding door een niet-ingezeten bedrijf voor het leveren van niet elders genoemde persoonlijke diensten.

Specifieke vormen van goederenhandel		
Code	**Dienst**	**Omschrijving**
GTX	**Transito-handel: aan- en verkoop van goederen**	Van transitohandel is sprake wanneer uw bedrijf goederen aankoopt bij een niet-ingezeten bedrijf en deze goederen vervolgens doorverkoopt aan een ander niet-ingezeten bedrijf. De aan- en verkochte goederen passeren daarbij **niet** de Nederlandse grens. **Uitvoer:** betreft de verkoopwaarde van de transitohandelsgoederen, door uw bedrijf in rekening gebracht aan een niet-ingezeten bedrijf. **Invoer:** betreft de aankoopwaarde van de transitohandelsgoederen, door een niet-ingezeten bedrijf aan uw bedrijf in rekening gebracht. ***Let op*:** de aankoop van transitohandelsgoederen dient u op te geven (als invoer) in het kwartaal dat deze worden doorverkocht (uitvoer), ook al vindt de feitelijke aankoop in een eerder kwartaal plaats. Transitohandelsgoederen ondergaan vanaf het moment van aankoop en tot het moment van doorverkoop **geen substantiële bewerking**. Aangekochte goederen, die voor de doorverkoop wél een substantiële bewerking ondergaan, worden niet beschouwd als transitohandelsgoederen en behoeven zowel bij de invoer als uitvoer niet te worden gerapporteerd. *Exclusief:* - vrachtvervoersdiensten *(behoren tot Vrachtvervoersdiensten – code SC12, SC22, SC3B2, SC3C2, SC3D2)* - vrachtverzekeringsdiensten *(behoren tot Vrachtverzekeringen: premies en uitkeringen – code SF12Y, SF12Z)*
GEX	**Entrepot-handel: aan- en verkoop van goederen**	Van entrepothandel is sprake wanneer uw bedrijf goederen aankoopt bij een niet-ingezeten bedrijf en deze goederen tot het moment van doorverkoop aan een ander niet-ingezeten bedrijf in een douane-entrepot in Nederland opslaat. De doorverkochte goederen verlaten Nederland weer zonder in Nederland te zijn ingeklaard. Het betreft hier alleen goederen die door uw bedrijf **buiten de EU** zijn aangekocht. **Uitvoer:** betreft de verkoopwaarde van de entrepothandelsgoederen, door uw bedrijf in rekening gebracht aan een niet-ingezeten bedrijf. **Invoer:** betreft de aankoopwaarde van de entrepothandelsgoederen, door een niet-ingezeten bedrijf aan uw bedrijf in rekening gebracht. ***Let op*:** de aankoop van entrepothandelsgoederen dient u op te geven (als invoer) in het kwartaal dat deze worden doorverkocht (uitvoer), ook al vindt de feitelijke aankoop in een eerder kwartaal plaats. *Exclusief:* - goederen die vanuit een douane-entrepot in Nederland worden ingeklaard *(behoeven **niet** te worden opgegeven)* - vrachtvervoersdiensten *(behoren tot Vrachtvervoersdiensten – code SC12, SC22, SC3B2, SC3C2, SC3D2)* - vrachtverzekeringsdiensten *(behoren tot Vrachtverzekeringen: premies en uitkeringen – code SF12Y, SF12Z)*

Landencodering volgens de geonomenclatuur van Eurostat 2016

Wijzigingen in de landencodes met ingang van 2016

Code	Beschrijving	Vanaf 2016
nieuw	Single Resolution Board	4M

Alfabetische lijst naar de naam van het land of het gebied

1C	Internationaal Monetair Fonds
4A	Europese Instellingen (exclusief ECB en ESM)
4C	Europese Investeringsbank
4F	Europese Centrale Bank (ECB)
4M	Single Resolution Board
4S	Europese Stabiliteitsmechanisme (ESM)
9A	Andere Internationale en UNN Organisaties (exclusief Europese Instellingen)

	A
AE	Abu Dhabi
TF	Adélieiland
PG	Admiraliteitseilanden
AF	Afghanistan
MU	Agalega-eilanden
AE	Ajman
FI	Åland eilanden
AL	Albanië
SC	Aldabra
DZ	Algerije
WF	Alofi eiland
SC	Alphonse
VI	Amerikaanse Maagdeneilanden
AS	Amerikaans-Samoa
IN	Amindivi-eilanden
SC	Amiranten
TF	Amsterdameiland
IN	Andamanen
AD	Andorra
AO	Angola
AI	Anguilla
KM	Anjouan
AQ	Antartica
AG	Antigua en Barbuda
NZ	Antipodeneilanden
AR	Argentinië
AM	Armenië
AW	Aruba
SH	Ascension eiland
NZ	Aucklandeilanden
PF	Australeilanden
AU	Australië
AZ	Azerbeidzjan
PT	Azoren
	B
BS	Bahama's
BH	Bahrein
UM	Baker eiland
ES	Balearen
BD	Bangladesh
BB	Barbados
FR	Basse Terre
BY	Belarus
BE	België
BZ	Belize
BJ	Benin
BM	Bermuda
BQ	BES-eilanden
BT	Bhutan
SC	Bijoutier
SC	Bird en Denis
MM	Birma
PG	Bismarckarchipel
BI	Boeroendi
BO	Bolivia
BQ	Bonaire

BA	Bosnië-Herzegovina
BW	Botswana
PG	Bougainville
NZ	Bounty-eilanden
BV	Bouveteiland
BR	Brazilië
IO	Brits gebied in de Indische Oceaan
VG	Britse Maagdeneilanden
BN	Brunei
BN	Brunei Darussalam
PG	Buka
BG	Bulgarije
BF	Burkina Faso
BI	Burundi
CH	Büsingen
CH	Büttenhardter Höfe
	C
AO	Cabinda
KH	Cambodja
NZ	Campbell-eiland
CA	Canada
ES	Canarische Eilanden
MU	Cargados Carajos eilanden
FM	Caroline-eilanden
KY	Caymaneilanden
CF	Centraal-Afrikaanse Republiek
ES	Ceuta
IO	Chagoseilanden
NZ	Chathameilanden
CL	Chili
CN	China (Volksrepubliek)
SB	Choiseul
CX	Christmaseiland
FM	Chuuk
PF	Clippertoneiland
CC	Cocoseilanden
SC	Coëtivy
CO	Colombia
KM	Comoren
CG	Congo
CD	Congo (Democratische Republiek)
CK	Cookeilanden
SC	Cosmoledo
CR	Costa Rica
TF	Crozeteilanden
CU	Cuba
CW	Curaçao
CY	Cyprus
	D
DK	Denemarken
FR	Désirade
DJ	Djibouti
DM	Dominica
DO	Dominicaanse Republiek
AE	Dubai
PN	Ducie
DE	Duitsland
	E
EC	Ecuador
EG	Egypte
SV	El Salvador
TL	Enclave van Oecussi
GB	Engeland
PG	d' Entrecasteaux-eilanden
GQ	Equatoriaal-Guinea
ER	Eritrea
EE	Estland
ET	Ethiopië
	F
FO	Faeröer eilanden
FK	Falklandeilanden
SC	Farquhar en Desroches
FJ	Fiji
PH	Filipijnen
FI	Finland
FR	Frankrijk
TF	Franse zuidelijke gebieden
FR	Frans-Guyana
PF	Frans-Polynesië
SC	Frégate
AE	Fujairah
	G
GA	Gabon
EC	Galapagoseilanden
GM	Gambia
PF	Gambiereilanden
PS	Gazastrook

PS	Gebied onder Palestijnse autoriteit
PF	Genootschapseilanden
GE	Georgië
GH	Ghana
GI	Gibraltar
SH	Gough
KM	Grande Comore
FR	Grande-Terre
PG	Green
GD	Grenada
GR	Griekenland
GL	Groenland
GB	Groot-Brittannië
SB	Guadalcanal
FR	Guadeloupe
GU	Guam
GT	Guatemala
GG	Guernsey
GN	Guinee
GW	Guinee-Bissau
GY	Guyana
	H
HT	Haïti
HM	Heard- en McDonaldeilanden
DE	Helgoland
PN	Henderson
HN	Honduras
HU	Hongarije
HK	Hongkong
UM	Howland
	I
IE	Ierland
IS	IJsland
FR	Iles de la Petite Terre
SH	Inaccessible
IN	India
ID	Indonesië
IQ	Irak
IR	Iran (Islamitische Republiek)
IL	Israël
IT	Italië
CI	Ivoorkust
	J
JM	Jamaica
JP	Japan
UM	Jarvis
YE	Jemen
JE	Jersey
UM	Johnston
JO	Jordanië
DE	Jungholz
	K
CV	Kaapverdië
YE	Kamaran
CM	Kameroen
PA	Kanaalzone (voormalige)
KZ	Kazachstan
CC	Keelingeilanden
KE	Kenia
TF	Kerguelen
NZ	Kermadeceilanden
UM	Kingman
TW	Kinmen
KG	Kirgizië
KI	Kiribati
KW	Koeweit
KP	Korea, Democratische Volksrepubliek
KR	Korea, Republiek (Zuid Korea)
RS	Kosovo
FM	Kosrae
HR	Kroatië
OM	Kuria Muria eilanden
	L
MY	Labuan
IN	Laccadive-eilanden
LA	Laos, Democratische Volksrepubliek
PG	Lavongai
FR	Les Saintes
LS	Lesotho
LV	Letland
LB	Libanon
LR	Liberia
LY	Libië
LY	Libische Arabische Jamahirija
LI	Liechtenstein
NC	Lifou
LT	Litouwen

PG	Louisiade-archipel
NC	Loyaliteitseilanden
LU	Luxemburg
	M
MO	Macau
MK	Macedonië, voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië
MG	Madagaskar
PT	Madeira
SC	Mahé
NI	Maïseilanden
SB	Malaita
MW	Malawi
MV	Malediven
MY	Maleisië
MY	Maleisisch schiereiland
ML	Mali
MT	Malta
FK	Malvinas
IM	Man (Isle of Man)
NC	Maré
FR	Marie- Galante
SC	Marmelles en Récifes
MA	Marokko
PF	Marquisaseilanden
MH	Marshalleilanden
FR	Martinique
TW	Matsu
MR	Mauritanië
MU	Mauritius
FR	Mayotte
ES	Melilla
MX	Mexico
FM	Micronesia (Federale Staten)
UM	Midway
IN	Minicoy
DE	Mittelberg
KM	Mohéli
MD	Moldavië (Republiek)
FR	Monaco
MN	Mongolië
ME	Montenegro
MS	Montserrat
MZ	Mozambique
MM	Myanmar
	N
NA	Namibië
NR	Nauru
US	Navassa
NP	Nepal
PG	New Britain
PG	New Ireland
NI	Nicaragua
IN	Nicobaren
NC	Nieuw-Caledonië
NZ	Nieuw-Zeeland
NE	Niger
NG	Nigeria
SH	Nightingale
NU	Niue
MP	Noordelijke Marianen
PG	Noordelijke Salomonseilanden
VC	Noord-Grenadines
GB	Noord-Ierland
YE	Noord-Jemen (voormalig)
KP	Noord-Korea
NO	Noorwegen
NF	Norfolk
	O
UG	Oeganda
UA	Oekraïne
PN	Oeno
UZ	Oezbekistan
OM	Oman
AT	Oostenrijk
MY	Oost-Maleisië
TL	Oost-Timor
NC	Ouvéa
	P
PK	Pakistan
PW	Palau
UM	Palmyra
PA	Panama
PG	Papoea-Nieuw-Guinea
PY	Paraguay
TZ	Pemba
TW	Penghu
YE	Perim

PE	Peru
PN	Pitcairneilanden
SC	Plate
FM	Pohnpei
PL	Polen
PT	Portugal
SC	Praslin (inclusief La Digue)
SC	Providence
US	Puerto Rico
	Q
QA	Qatar
	R
AE	Ras al Khaimah
FR	Réunion
MU	Rodrigues
RO	Roemenië
AQ	Ross Dependency
RU	Rusland
RU	Russische Federatie
RW	Rwanda
	S
BQ	Saba
MY	Sabah
FR	Saint Barthélémy
KN	Saint Kitts en Nevis
LC	Saint Lucia
VC	Saint Vincent en de Grenadines
FR	Saint-Pierre en Miquelon
SB	Salomonseilanden
WS	Samoa
SB	San Cristobal
SM	San Marino
SB	Santa Isabel
ST	Sao Tomé en Principe
SA	Saoedi-Arabië
MY	Sarawak
GB	Schotland
SN	Senegal
RS	Servië
SC	Seychellen
AE	SharJah
SL	Sierra Leone
IN	Sikkim
SC	Silhouette
SG	Singapore
BQ	Sint-Eustatius
FR	Sint-Maarten (noordelijk deel)
SX	Sint-Maarten (zuidelijk deel)
SI	Slovenië
SK	Slowakije
NZ	Snareseilanden
YE	Socotra en aanverwante eilanden
SD	Soedan
SO	Somalië
ES	Spanje
NO	Spitsbergen en Jan Mayen
LK	Sri Lanka
MU	St. Brandoneilanden
SC	St. François eilanden
SH	St. Helena
SC	St. Pierre eiland
TF	St-Pauleiland
SH	Stoltehoff eilanden
SR	Suriname
SZ	Swaziland
SY	Syrië (Arabische Republiek)
	T
TJ	Tadzjikistan
PF	Tahiti
TW	Taiwan
TZ	Tanganyika
TZ	Tanzania (Verenigde Republiek)
TH	Thailand
TG	Togo
TK	Tokelau-eilanden
TO	Tonga
TT	Trinidad en Tobago
SH	Tristan da Cunha
PG	Trobriand
TD	Tsjaad
CZ	Tsjechië (Republiek)
PF	Tuamotueilanden
TN	Tunesië
TR	Turkije
TM	Turkmenistan
TC	Turks-en Caicoseilanden
TV	Tuvalu

	U
AE	Umm al Qaiwain
UY	Uruguay
	V
VU	Vanuatu
VA	Vaticaan
VE	Venezuela
UM	Verafgelegen eilandjes van de Verenigde Staten
GB	Verenigd Koninkrijk
AE	Verenigde Arabische Emiraten
US	Verenigde Staten
TF	Verspreide Eilanden in de Indische Oceaan
VN	Vietnam
	W
UM	Wake
GB	Wales
WF	Wallis en Futuna
MA	Westelijke Sahara
WS	West-Samoa (voormalig)
BY	Wit-Rusland
PG	Woodlark
	Y
FM	Yap
	Z
CD	Zaïre (voormalig)
ZM	Zambia
TZ	Zanzibar
ZW	Zimbabwe
ZA	Zuid-Afrika
SB	Zuidelijke Salomonseilanden
GS	Zuid-Georgië en de Zuid-Sandwicheilanden
GD	Zuid-Grenadines
YE	Zuid-Jemen (voormalig)
SS	Zuid-Soedan
KR	Zuid-Korea
HN	Zwaaneilanden
SE	Zweden
CH	Zwitserland

Bijlage A: Toelichting standaard record lay-out

A.1 Toelichting op de structuur van het bestand

Bestanden mogen uitsluitend ASCII-tekens bevatten. De volgende gegevens moeten in elke e-mail aanwezig zijn:

- **één** record van het type IDA1 met gegevens over de aangever en
- **één** record van het type IDA2 met gegevens over de opgave.

Datarecords: per informatieplichtige per dienstenstroom: een of meer datarecords.

Afsluitrecord: een record van het type IDA9, als teken dat het einde van het bestand is bereikt en dat het bestand volledig is.

NB: Indien een veld niet van toepassing is, moet het worden gevuld met spaties (alfanumerieke velden) of nullen (numerieke velden).

A.1.1 Record lay-out elektronische aanlevering

Voorlooprecord 1

Omschrijving	Positie	Lengte	Waardebereik	Vaste waarde	Vanaf 2014 wijziging in:
Recordtype	1 – 4	4		IDA1	
Naam (derde) aangever	5 – 44	40	Alfanumeriek		
Aangevernummer	45 – 63	19	Alfanumeriek		
	64	1	Spatie		
Telefoonnummer contactpersoon	65 – 79	15	Alfanumeriek		
Reserve	80 – 80	1	Spatie		

Voorlooprecord 2

Omschrijving	Positie	Lengte	Waardebereik	Vaste waarde	Vanaf 2014 wijziging in:
Recordtype	1 – 4	4		IDA2	
Begin verslagperiode	5 – 10	6	JJJJMM		
Einde verslagperiode	11 – 16	6	JJJJMM		
	17	1	Spatie		
Aangevernummer	18 – 36	19	Alfanumeriek		
	37	1	Spatie		
Ondernemingsnummer	38 – 46	9	Alfanumeriek		
	47	1	Spatie		
Creatiedatum	48 – 55	8	JJJJMMDD		
Creatietijd	56 – 61	6	HHMMSS		
Reserve	62 – 80	19	Spaties		

Datarecord

Omschrijving	Positie	Lengte	Waardebereik	Vaste waarde	Vanaf 2014 wijziging in:
Begin verslagperiode	1 – 6	6	JJJJMM		
Einde verslagperiode	7 – 12	6	JJJJMM		
Ondernemingsnummer	13 – 21	9	Alfanumeriek		
CBS-nummer informatieplichtige	22 - 31	10	Alfanumeriek		
Regelnummer	32 – 36	5	Numeriek		
Dienstenstroom	37 – 37	1	Alfanumeriek		
Dienstencode	**38 – 43**	**6**	**Alfanumeriek**		Positie, lengte, waardebereik
Land	**44 – 45**	2	Alfanumeriek		Positie
Waardeteken	**46 – 46**	1	+,-		Positie
Factuurwaarde	**47 – 53**	**7**	Numeriek		Positie, lengte (NB: opgave in 1000-tallen!)
Correctiepost	54 – 54	1	Spatie of 'C'		
Administratienummer	55 – 74	20	Alfanumeriek		
Reserve	75 – 80	6	Spaties		

Afsluitrecord

Omschrijving	Positie	Lengte	Waardebereik	Vaste waarde	Vanaf 2014 wijziging in:
Recordtype	1 – 4	4		IDA9	
Reserve	5 – 80	76	Spaties		

A.1.2 Toelichting op de velden van voorlooprecord 1

Omschrijving	Toelichting
Naam (derde) aangever	De naam van het bedrijf dat de statistiekopgave naar het CBS zendt.
Aangevernummer	Nummer van het bedrijf dat de statistiekopgave naar het CBS zendt. Dit 'nummer' omvat 19 posities en wordt door het CBS verstrekt.
Telefoonnummer **Contactpersoon**	Deze informatie is nodig om met de aangever van de statistische opgave contact op te kunnen nemen.

A.1.3 Toelichting op de velden van voorlooprecord 2

Omschrijving	Toelichting
Begin verslagperiode	Eerste maand van de periode (jaar en maand) waarop de opgave betrekking heeft.
Einde verslagperiode	Laatste maand van de periode (jaar en maand) waarop de opgave betrekking heeft.
Aangevernummer	Nummer van het bedrijf dat de statistiekopgave naar het CBS zendt. Dit 'nummer' omvat 19 posities en wordt door het CBS verstrekt.
Ondernemingsnummer	Onderneming waartoe de informatieplichtige behoort. Dit 'nummer' wordt verstrekt door het CBS. (b.v. '012345678')
Creatiedatum	Datum waarop het bestand is aangemaakt. Bij duplicaatbestanden moet de creatiedatum van het oorspronkelijke bestand worden aangegeven.
Creatietijd	Tijd waarop het bestand is aangemaakt. Bij duplicaatbestanden moet de creatietijd van het oorspronkelijke bestand worden aangegeven.

A.1.4 Toelichting op de velden van het datarecord

Omschrijving	Toelichting
Begin verslagperiode	Eerste maand van de periode (jaar en maand) waarop de opgave betrekking heeft.
Einde verslagperiode	Laatste maand van de periode (jaar en maand) waarop de opgave betrekking heeft.
Ondernemingsnummer	Onderneming waartoe de informatieplichtige behoort. Dit 'nummer' wordt verstrekt door het CBS. (b.v. '012345678')
CBS-nummer informatieplichtige	Dit 'nummer' omvat maximaal 10 posities en vormt voor de dienstenstatistiek de identificatie van de informatieplichtige en wordt door het CBS verstrekt. Het 'nummer' bestaat uit één letter gevolgd door acht cijfers of negen cijfers. De letter is een 'j', een 'b', 'o' of 'e'.
Regelnummer	Het volgnummer van de datarecords, beginnend met 00001 en oplopend met 1.
Dienstenstroom	Aanduiding van de aard van de dienstenstroom (Invoer of Uitvoer) o.b.v. één letter: I = Invoer van een dienst U = Uitvoer van een dienst
Dienstencode	Aanduiding van de soort dienst volgens de Standaard Diensten-Nomenclatuur. De soort dienst wordt geïdentificeerd door een alfanumerieke code variërend van 2 t/m 5 posities. Let op: omdat het record 6 posities omvat, dienen alle codes gevolgd te worden door **tenminste** 1 en **maximaal** 4 spaties. Voorbeelden: - code SF11Y: code gevolgd door 1 spatie - code SC4: code gevolgd door 3 spaties Voor de juiste code(s) zie hoofdstuk 3.
Land	Land van de niet-ingezetene waarmee uw bedrijf de diensttransactie heeft. Het land wordt geïdentificeerd met de alfanumerieke code volgens de Geonomenclatuur; zie paragraaf 3.4.

Waardeteken	Indien een post een correctiepost omvat, kan veld 'Factuurwaarde' een negatieve waarde bevatten. In dat geval moet in het veld 'waardeteken' met het teken "-" of "+" worden aangegeven of de waarde in het volgende veld negatief of positief is. Ingeval van nulwaarden s.v.p. het teken "+" gebruiken.
Factuurwaarde	Factuurwaarde aangeven in duizenden euro's (1000-tallen). Noteer bijvoorbeeld €23.669 als 24. De factuurwaarde is de waarde die de leverancier aan de afnemer in rekening brengt. Indien deze waarde meer dan 7 posities omvat dient deze post opgesplitst te worden over meerdere records.
Correctiepost	Deze optie is uitsluitend bedoeld voor de verwerking van correcties (b.v. creditnota's) op eerder ingezonden statistiekopgaven. Indien een record een correctiepost betreft, in dit veld een 'C' vermelden.
Administratienummer	Een referentie die u naar eigen behoefte kunt gebruiken (b.v. factuurnummer).

A.2 Telefoonnummer

Om snel met de (derde) aangever van de statistische opgave te kunnen communiceren, bestaat de mogelijkheid om het telefoonnummer van de contactpersoon in de record lay-out elektronische aanlevering te vermelden. Hiervoor is in het voorlooprecord het veld 'Telefoonnummer contactpersoon' gecreëerd. Dit veld bestaat uit 15 posities en is opgebouwd in 'raw format'. Dit wil zeggen dat deze opbouw overeenkomt met het telefoonnummer, zoals dit gebruikt wordt bij Gsm-telefoons. Als voorbeeld wordt hierna het telefoonnummer van het Contact Center CBS: +31455706627 weergegeven. De opbouw van het telefoonnummer ziet er als volgt uit: landcode +31, netnummer 45, abonneenummer 5706627. Het telefoonnummer moet links uitgelijnd worden.

A.3 Nulopgave (nihilopgave)

Indien in een verslagperiode geen invoer of uitvoer van diensten/specifieke vormen van goederenhandel heeft plaatsgevonden moet een 'nulopgave' worden ingezonden. Een nulopgave bestaat uit de voorlooprecords (recordtype IDA1 en IDA2), een datarecord van de dienstenstroom (invoer en/of uitvoer) waarvoor de nulopgave wordt gedaan en het afsluitrecord (recordtype IDA9). In het datarecord wordt het veld 'Factuurwaarde' gevuld met '0'. Voorts moeten de velden 'Ondernemingsnummer' en 'CBS-nummer informatieplichtige' worden ingevuld.

A.4 Correctieposten

In de statistiekopgave kunnen correctieposten worden aangeleverd. Deze posten worden in het datarecord in het veld 'Correctiepost' aangeduid met een 'C'. Deze optie is uitsluitend bedoeld voor de verwerking van correcties (b.v. creditnota's) op eerder ingezonden statistiekopgaven. (De volgende velden mogen afwijken t.o.v. de oorspronkelijke statistiekopgave: 'Dienstenstroom', 'Dienstencode', 'Land', 'Waarde teken' en 'Factuurwaarde'.)

A.5 Specificaties verzenden bestanden via upload

Ieder bestand moet volledig voldoen aan de indeling van de 'record lay-out elektronische aanlevering' zoals in deze bijlage beschreven.

U kunt uw in te zenden bestanden via upload aanbieden aan het CBS. U heeft hiervoor geen specifieke software nodig. Uploaden van bestanden doet u door via uw internetbrowser een beveiligde verbinding met het CBS te maken. Het HTTPS-protocol (HyperText Transfer Protocol Secure) zorgt voor een veilige uitwisseling van gegevens via het Internet.

Het uploaden van bestanden vereist eenmalig een enquêtecode, een inlognaam en een wachtwoord. Wilt u van de uploadmogelijkheid gebruik maken, stuurt u dan een e-mail naar bedrijveninfo@cbs.nl, met als onderwerp IDG. In deze e-mail vermeldt u verder:

- het CBS-informatieplichtige nummer,
- de firmanaam van de aangever,
- het adres van de aangever,
- de naam, het e-mail adres en het telefoonnummer van de contactpersoon.

De enquêtecode, inlognaam en wachtwoord en de internetlink worden u dan via e-mail toegezonden.